

Samling för daglig rörelse

I forskning råder samsyn om vikten av att barn och ungdomar ges goda möjligheter till fysisk aktivitet. Det är bra för välbefinnandet, för folkhälsan och för skolresultaten. Ändå vet vi att barn och unga rör på sig alldeles för lite och är stillasittande en alldeles för stor del av dagen. I en unik studie som regeringen låtit Centrum för idrottsforskning ta fram redovisades den 10 maj att endast 22 % av flickorna och 44 % av pojkarna rör på sig i tillräcklig utsträckning. För att komma till rätta med det här samhällsproblemet krävs en bred kraftsamling från flera aktörer.

Enligt läroplanen ska skolor sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Regeringen har sedan länge påtalat att detta inte är tillräckligt. Skolinspektionen har dessutom konstaterat att ämnet idrott och hälsa präglas av hög frånvaro.

För att åstadkomma meningsfull förändring krävs ett helhetsgrepp. Riksidrottsförbundet, Gymnastik- och Idrottshögskolan, Svenskt Friluftsliv samt Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund/Svenska Idrottslärarföreningen är några av de aktörer som bidragit med kunskap och erfarenhet som ligger till grund för regeringens initiativ Samling för daglig rörelse.

1. Det finns flera exempel på medvetet arbete ute på skolor för att elever ska röra sig varje dag. Det kan handla om arbete under raster, samverkan mellan skola och fritidshem, pulshöjande aktiviteter. Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att lämna förslag på hur exempelvis skärpningar i läroplanen kan göra så att detta går från enskilda projekt, till att målet nås om att alla elever är del av fysisk aktivitet varje dag.

2. Undervisningstiden i ämnet idrott och hälsa utökas med 100 timmar i grundskolan fr.o.m. 2019. En analys ska göras i vilka årskurser en utökning ger störst effekt och hur det bäst samverkar med punkt 1. Om timmarna skulle koncentreras till exempelvis högstadiet skulle det innebära ungefär 1 extra idrottslektion per vecka.
3. Inom initiativet samlas ett ”rörelsenätverk” bestående av Riksidrottsförbundet, Gymnastik- och Idrottshögskolan, Svenskt Friluftsliv samt Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund/Svenska Idrottslärarföreningen för att skapa en kontinuerlig dialog om bl.a. kompetensutveckling och fler behöriga lärare i idrott och hälsa.
4. Riksidrottsförbundet gör inom ramen för den nya rörelsesatsningen en kraftsamling för mer idrott, rörelse och utveckling av rörelseförståelse inom ramen för skoldagen. Satsningen görs i anslutning till skoldagen och leds på regional nivå av distriktsidrottsförbunden i samverkan med kommuner och andra huvudmän.
5. Friluftsrörelsen spelar en viktig roll för att skapa intresse och möjligheter för barn och ungdomar att röra på sig i naturen. Regeringen ser hur Svenskt Friluftslivs verksamhet gentemot skolelever som möjliggjorts av anslagsökning i budgetpropositionen för 2016 stärker skolors förutsättningar för daglig rörelse. Vi kommer att i rörelsenätverket föra dialog för att se hur goda exempel kan spridas ytterligare.
6. Utbildningsdepartementet och Socialdepartementet samverkar för ungas hälsa i syfte att ta ett helhetsgrepp på regeringens olika insatser för barns och ungas fysiska och psykiska hälsa (se urval nedan).

Urval av redan beslutade insatser

- Regeringen gav den 6 april 2017 Skolinspektionen i uppdrag att genomföra en kvalitetsgranskning av undervisningen i ämnet idrott och hälsa i grundskolan. Syftet med denna typ av granskningar är att bidra till utveckling och att vara ett utvecklingsstöd även för skolor som inte har granskats.
- Skolverket erbjuder lärare i idrott och hälsa bedömningsstöd och annat stödmaterial. Utifrån uppdraget om nationella skolutvecklingsprogram, som regeringen gav Skolverket 2015, erbjuder myndigheten också stöd för huvudmän och rektorer i det systematiska kvalitetsarbetet och i

arbetet med att styra och leda mot en utbildning som främjar varje elevs utveckling och lärande.

- Regeringen har infört ett statsbidrag som bland annat syftar till att förbättra lärmiljön och främja fysisk aktivitet i förskolan, skolan och fritidshemmet. Det kan exempelvis gå till åtgärder i utemiljön eller till att fräscha upp gymnastiksalarna och duschrum.
- Regeringen har gett Skolverket i uppdrag att genomföra insatser för att förbättra det förebyggande och främjande arbetet inom elevhälsan i syfte att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Inom uppdraget har Skolverket inrättat ett bidrag för hälsofrämjande skolutveckling som huvudmän kan söka, där bland annat arbete med fysisk aktivitet och pulshöjande inslag i undervisningen har beviljats medel.
- Centrum för idrottsforskning har haft i uppdrag att genomföra en fördjupad analys av idrottsrörelsens barn- och ungdomsverksamhet samt grundskolans arbete med daglig fysisk aktivitet och undervisning i ämnet idrott och hälsa. Uppdraget redovisades den 10 maj 2017.
- Regeringen beslutade den 20 april 2017 om en översyn av förskolans läroplan där hälsosam livsstil identifieras som ett område som kan tydliggöras.
- Regeringen beslutade under 2016 om nya avsnitt i läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Där förtydligade regeringen att syftet med undervisningen i fritidshemmet bland annat ska vara att genom att eleverna får vistas i natur och samhälle ska undervisningen stärka deras möjligheter att ta del av ett aktivt förenings-, kultur- och friluftsliv i närmiljön.
- Regeringen bedömer att barns och ungdomars tillgång och tillgänglighet till natur är en viktig samhällsfråga, inte minst för framtida generationers hälsa. Friluftorganisationerna skapar intresse och möjligheter för barn och vuxna att utöva friluftaktiviteter, motionera och uppleva naturen. Regeringen har därför ökat det statliga bidraget till friluftorganisationer med 20 miljoner kronor per år för 2016 och framåt.
- För tillfället bereder Regeringskansliet betänkandet *Saknad!* – *Uppmärksamma elevers frånvaro och agera* (SOU 2016:94) där bl. a. frånvaron i idrott och hälsa belyses. Utredningen har tagit ett helhetsgrepp och lämnat förslag på hur skolans arbete med att främja närvaro och vidta åtgärder vid frånvaro kan förbättras.